

„Kad nam neko djelo uzdiže duh, i uliva vam plemenita i bodra osjećanja, ne tražite drugo mjerilo da o njemu sudite: ono je dobro i napisano znalčkom rukom“

La Brijer

Branko Banjević: „Crnogorska moderna“-antologija,MC, 30. Jun 2009.

Uvažene dame i gospodo,

Dozvolite da ovo obraćanje počnem la Brijerovim riječima koje lijepo i prikladno predstavljaju antologiju i autora.

Pripremajući serijal o crnogorskim književnicima od 30 epizoda za TVCG, hronološkim redom došla sam i do perioda koji je na studijama književnosti određivan kao socijalni pokret. Zbog načina na koji je uobičajeno predstavljan, socijalni pokret u literaturi nije se doimao kao inspirativna stilska formacija, preovladavali su stereotipi u tumačenju, neadekvatna sistematizacija, nejasne su bile okolnosti koje su ga proizvele s obzirom na više struja koje su djelovale, naučni tekstovi su bili formalno pisani i sve to zaklanjalo je pjesnike-predstavnike od neposrednog doživljaja.

Antologija „Crnogorska moderna“ bila je dragocjeno iskustvo za mene, kao i rad sa autorom, gosp.Banjevićem.

Način na koji B kazuje stihove poeta potvrđuje njegovo duboko razumijevanje poezije. Poezija se ne glumi, ona je sva u riječi, intonaciji, dinamici, uz tek neku malu grimasu, bez gestikulacije. Banjević voli te stihove, pazi ih, ponire u njih, kao da ih baš u tom trenutku stvara, a opet emocija koja ih boji pokazuje da im se mnogo puta vraćao i da ih je na razne načine proživljavao.

U konciznom predavljanju 6 pjesnika na kraju antologije vidi se majstorstvo minijature BB. Autor je pokazao izuzetnu vještinu sažimanja, onu za koju je Danilo Kiš govorio da je posjeduju samo najbolji poznavaooci jezika i da se to umijeće izgrađuje kroz pisanje i prevođenje poezije .Moderni čitalac želi kratku, tačnu i efektnu informaciju. U portretima 6 umjetnika autor je kroz desetak rečenica o svakome pojedinačno ocrtao veličinu njihovog stvaralaštva, osobnosti poezije, nagovijestio životni put. Jednostavnost je jedna od vrlina Banjevićeve priče. Stil komentaranja priziva mi Emersonove riječi da je dokaz visoke kulture reći najveće stvari na najjednostavniji način. Da bi čovjek pisao jasnim stilom prvo mu mora sve biti jasno u mislima, i mora da vlada jezikom, a to nije malo, zaključak je velikog Getea. Sigurnost pulsira iz svakog stava autora, izbor otkriva njegovu estetiku, a pristup i povod uzvišeni moral. Moral je riječ koju uvijek vezujem i za ličnost i za stvaralaštvo g.Banjevića.

Kao poseban dar u tumačenju književnog izraza kod g Banjevića nalazim njegovu sposobnost da u svega nekoliko motiva, ili postupaka pjesnika dešifruje njegov umjetnički kod i predstavi djelo kao cjelinu koja vam je jasna i logična, koju ćete uvijek razumjeti, bez nepotrebnog mistifikovanja, sterilnih stručnih termina i nedorečenosti.

Antologija „Crnogorska moderna“ je knjiga kojoj vjerujete da je sabrala sve vrijedno kazano, autor je uradio veliki posao za nas.

Djelo je potvrdilo da je poezija bliža životnoj istini od istorije, da crnogorska književnost i jezik imaju dug svijetli trag, da autor, gosp.Branko Banjević ovom antologijom, „Lučom“, zapravo opusom svojim, dosljedno i dostojanstveno čuva naš kulturni identitet.

Nela Savković Vukčević